

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ «РАН БОСИЛЕК» - ГАБРОВО

УТВЪРЖДАВАМ

ДИРЕКТОР

Фина Митева

ПЛАН ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ В ОУ „РАН БОСИЛЕК” - ГАБРОВО

Настоящият план е приет на заседание на Педагогически съвет
с Протокол № 09/13.09.2024 г.

I. Превантивни мерки за предотвратяване и противодействие на тормоза в училище.

1. Разясняване на понятието „тормоз” с материали в часа на класния ръководител.
2. Обсъждане в ЧК на начини за реагиране в ситуации на тормоз и органи и институции, които могат да им бъдат от помощ.
3. Ангажиране на класните ръководители с осъществяване на този план.
4. Провеждане на анкета-въпросник за тормоза в училище (в началото и края на учебната година).

II. Цел:

Разработване и прилагане на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда..

III. Задачи:

1. Разработване и прилагане на превантивни дейности за предотвратяване на тормоза в училище.
2. Разработване на защитна мрежа за интервенция при случаи на тормоз в училище.

Общи положения

- В ОУ „Ран Босилек” е създаден координационен съвет с ясни функции и делегирани отговорности, който отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза. Съветът да се ръководи от главните учители и включва председателя на училищното настоятелство и ученици. Превенцията на тормоза включва комплекс от мерки, които най-общо имат за цел ограничаване и/или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието.
- Комплексът от превантивни мерки включва всички възможни аспекти и форми на тормоза, ясно фокусира вниманието върху участието на всички групи и се планира на три нива - класна стая/паралелка, училище, общност.
- Изградена е мрежа от правила и процедури, които не допускат прояви на насилие и тормоз във взаимоотношенията в училище
- Голямата част от ситуациите на тормоз могат да бъдат овладени от класните ръководители и учителите, а някои и от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.
- Важно е да не бъдат омаловажавани и първите прояви на влошаване на отношенията между децата и поведение, което е неприемливо. Необходимо е още при най-малките сигнали и съмнения за тормоз да се предприемат стъпки, за да се предотврати ескалация на насилието и да се изпрати ясно послание, че таква поведение няма да бъде толерирано в ОУ „Ран Босилек”. Вниманието ще бъде насочено както към проявите на физически тормоз, така и към неговите социални и психологически форми.

IV. Дейности за справяне със случаи на тормоз в училище:

1. Дейности на ниво клас/класна стая:

- За работата на ниво класна стая се прилагат всички форми на групова работа, дискусии, решаване на казуси, споделяне на опит, като се използват възможностите на часа на класа, предмети от задължителното учебно съдържание, различни извънкласни и извънучилищни дейности.
- Използване теми от учебното съдържание по обществени науки, които да се използват за работа и анализ по проблема насилие, свързани с правата на децата, ценностите, социалните роли, функционирането на групите и институциите и т.н.;
- Индивидуални разговори с ученици и родители във П ЧК при случаи на тормоз в училище или съмнения за такъв. Целта ни е да се създаде пространство, в което се говори открито за тормоза и се работи за формирането у децата на нагласи и социални умения, недопускащи насилие като например емпатия, толерантност и уважение към различията, решаване на конфликти и др. Изработване на общи правила на класа на поведение и договаряне на процедура, в случай на нарушаване на правилата.

2. Дейности на ниво училище:

- Разработване на план за противодействие на училищния тормоз в ОУ „Ран Босилек”;
- Разработване на предложения за промени в Правилника за дейността на училището и обсъждането им с училищната общност, като към проявите на насилие се добави и понятието „тормоз”;

- Обобщаване на всички предложения за правила на поведение и ценности, направени от класовете и формулиране на общоучилищни ценности и правила, които да бъдат част от училищната политика
- Прилагане на програми за развитие на личните и социалните умения на децата в извънкласни форми като клубове и СИП;
- Подобряване на системата от дежурства с оглед обхващане на местата, в които на етапа оценка е установено, че се извършва тормоза;
- Стимулиране на учениците да съобщават за случаи на тормоз при гарантиране на конфиденциалността;
- Използване на подхода връстници обучават връстници (peer education), които ще станат естествените помощници при реализирането на всички видове интервенции както по отношение на децата, които са обект на тормоз, така и по отношение на децата, които упражняват насилие;
- Повишаване квалификацията на учителите за противодействие и справяне с тормоза в училище чрез специализирани тренинги за определени категории от работещи в училище за справяне с критични ситуации и други;
- Привличане на родителите и Училищното настоятелство при решаване на възникнали проблеми. Привличането на родителите е важна част от реализирането на училищната програма и важно условие за нейната ефективност.
Родителското съдействие може да има различни измерения като:
 - родители - специалисти от областта на помагащите професии (психолози, социални работници, лекари) или други професии, които могат да бъдат полезни, включително журналисти, спортисти, драматурзи, композитори, музиканти, художници, режисьори и други, с чиято помощ могат да реализират ценни училищни инициативи и други;
 - родители, които могат да се включат в групи за придружаване на определени групи деца по пътя от дома до училището;
 - родители, които могат да станат посредници между училището и родителите или други организации и институции;
 - родители, които могат да осигуряват ресурси за изпълнение на училищните дейности.
- Осигуряване на партньорства с външни на училището служби, организации и специалисти – Общ.КБППМН, РУП, Отдел”Закрила на детето” и др.;

V. Дейности по разработване и прилагане на превантивни дейности за предотвратяване на тормоза в училище

1. Оценка на проблема, през мнението на учениците и учителите – с помощта на стандартизиран въпросник
Срок: 01.11.2024г.
Отг.: пед.съветник, класни ръководители I – VII клас.
2. Анализ на резултатите от въпросника за училищен тормоз и наличните правила и решения за справяне с него.
Срок: 30.11.2024г.
Отг.: пед.съветник
3. Запознаване на учениците със същността на тормоза, проявите и участниците в процеса.
Срок: 01.11.2024г.
Отг.: пед.съветник,

4. Оптимизиране на системата за наблюдение и контрол, в зависимост от резултата от оценката на проблема.

Срок: м. ноември 2024г.

Отг.: пед. съветник, главни учители

5. Запознаване на ученици и родители с процедурите за реагиране в ситуации на тормоз

Срок: м. септември 2024г.

Отг.: класни ръководители

6. Изработване и разпространение на информационно-образователни материали, съобразени с различните възрастови групи и свързани с:

а) превенция на тормоза;

б) правата и задълженията на децата;

Срок: 30.11.2024г.

Отг.: пед. съветник

7. Запознаване на децата с аспектите на насилието и начините за справяне с него.

Организиране на дискусии и тренинги с учениците на теми:

„Адекватно поведение при възникване на кризисна ситуация”

„Как да избегнем насилието в живота си”.

„Какво да направим, когато станем жертва на насилие”.

Срок: 01.11.2024г.

Отг.: пед. съветник

8. Поддържане на непрекъсната връзка между класните ръководители и родителите за противодействие срещу проявите на тормоз.

Срок: през годината

Отг.: класни ръководители

VI. Мерки при кризисни ситуации :

Училищен координационен съвет за противодействие на училищния тормоз /Заповед № РД - 04 – 595 от 13.09.2024 г./

Председател:

Невена Стоенчева – Педагогически съветник

Членове:

1. Милена Пенева – старши учител по общообразователен учебен предмет в прогимназиален етап
2. Росица Иванова – учител ЦОУД в начален етап

1. Училищният координационен съвет /УКС/ заседава най-малко два пъти в учебен срок и обсъжда изпълнението на плана, както и резултати от дейността си.

2. При наличие на писмен или устен сигнал, УКС се събира в рамките на 24 часа.

3. При възникване на кризисната ситуация веднага се уведомява Директора на училището.

4. При възникване на кризисна ситуация или получен сигнал за ученик, жертва или в риск от насилие, УКС съставя индивидуален план за кризисна интервенция.

VII. Правила за работа на комисията за превенция на тормоза в училище:

Разпределението на правата, задълженията, процедурите и подходите на участниците в комисията е както следва:

1. Председателят отговаря за регулярните и инцидентни заседания на комисията.
2. Основни принципи са координирането на действията на всички членове на УКС и взаимното споделяне на пълната информация по отделните случаи.
3. По неясни или спорни въпроси комисията се обръща към директора на училището.
4. Всяко заседание на комисията се вписва в Протоколна книга, като протокола се подписва от членовете.
5. Води документация, описваща интервенцията на училищно ниво и последващите мерки за възстановяване и укрепване на физическото и психично здраве на ученика, жертва на или в риск от насилие.
6. Членовете на комисията осъществяват дейността си според разпределението на конкретни ангажименти, описани в механизъм за противодействие на училищния тормоз между деца и ученици в училището.
7. Въвеждане на защитна мрежа – Правила за задълженията на всички служители по темата.
 - Интервенции в ситуация на тормоз, според приетите правила – намесата на възрастните следва да бъде внимателно обмислена и планирана, да се прилага последователно от цялата училищна общност, за да бъде максимално ефективна.
 - Прекратяване на ситуацията на тормоз – в случай на физически тормоз, незабавно да се прекрати физическият контакт между децата; да се обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение; ключово при интервенцията е, че детето, обект на тормоз, не се нуждае от състрадание, а детето, извършител на тормоз, не се нуждае от наказание, а от състрадание, за да може да развие това чувство към другите. Липсата на състрадание е една от основните причини, пораждащи упражняването на тормоз.
 - *Реакции спрямо детето, упражнило тормоз* – изхожда се от презумпцията, че всеки може да сгреша, грешките трябва да се поправят, като същевременно не се налагат наказания, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката си. С това решение трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза.
 - *Реакции спрямо детето, обект на тормоз* – Работи се върху формиране на умения за справяне с подобно поведение; погрешно е открито и публично да се оказва подкрепа на потърпевшото дете, защото може допълнително да се урони достойнството на детето пред връстниците му; необходима е поверителност на разговора, като се подчертава кои лица ще бъдат уведомени за случилото се; да не се предлага среща между дете, жертва на насилие и неговия мъчител с цел помирение; да се наблюдава детето в следващите дни и да се следи състоянието му.
 - *Реакции спрямо наблюдателите* – не се отстраняват, когато се прекратява или управлява ситуация на тормоз, като всички присъстващи виждат какво се прави съгласно правилата на училището; изтъкват се тези, които са се намесили в защита ценностите на училището, на останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще; убеждаване за отговор на насилието с думи, търсене на помощ и съобщаване за случая; насърчаване за грижа спрямо тормозеното дете.

VIII. Интервенции в ситуации на тормоз, според приетите правила.

Процедури:

Ниво на тормоз:	Отговор на училището:
Ниско нарушаване на правилата	Прекратяване – изтъкване на нарушеното правило – налагане на съответната последица
Повтаряне на едни и същи нарушения на правилата	Протокол за тормоз – възстановяване на щетата, преценява се дали е необходимо да се разговаря с родителите
Сериозно – злоупотреба със сила, както и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, телесния интегритет, както на детето-жертва, така и на детето-извършител.	Насочване към местната комисия за БППМН и полицията, ОЗД и община по силата на координационния механизъм; Протокол за тормоз – среща с родителите – възстановяване на щетата – включване на учениците в допълнителни програми

IX. Подаване сигнал за дете в риск

Съгласно Закона за закрила на детето, чл. 7 (1) „Лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно да уведоми дирекция „Социално подпомагане”, Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи.

(2) Същото задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е обвързано с професионална тайна”.

Към Държавна агенция за закрила на детето функционира Национална телефонна линия за деца 116 111. Националната телефонна линия за деца предоставя консултиране, информирание и помощ по всякакви въпроси и проблеми, свързани с деца. Към нея при необходимост могат да се обръщат за съдействие и професионалисти. Националната телефонна линия за деца с номер 116 111 е с национално покритие, достъпна от територията на цялата страна, напълно безплатна за обаждачите се, независимо дали звънят от стационарен или мобилен телефон. Тя функционира 24 часа в денонощието.

Според Координационния механизъм, в случай че сигналът за насилие бъде приет от някой от визираните органи за закрила – получен от ДСП/ОЗД, ДАЗД или МВР (съгласно чл.7 от Закона за закрила на детето), той е длъжен да уведоми за това останалите незабавно до 1 час от регистриране на сигнала, включително по телефон и факс. Сигналът се изпраща в Дирекция „Социално подпомагане” по настоящия адрес на детето.

Съгласно Координационния механизъм във всеки един отдел „Закрила на детето” при Дирекция „Социално подпомагане” началникът на отдела е на разположение, като той определя отговорен социален работник. В отдел „Закрила на детето” определеният отговорен социален работник извършва проверката на сигнала до 24-часа от постъпване на сигнала.

Изготвил:
/Н. Стоенчева/